

Mät sociala innovationer med SROI

Hur kan man mäta värdet av en social innovation eller samhälls-entreprenörskap?

I dag finns ett internationellt erkänt verktyg som visar vilka effekter olika insatser har – SROI, Social return on investment.

Gordon Hahn presenterade metoden Social return on investment. Han jobbar för företaget Serus, en ekonomisk förening som bidrar till utveckling av social ekonomi och entreprenörskap. Serus har i dag två kontor, i Linköping och Östersund, med ca 17 personer.

Gordon Hahn har bland annat skrivit boken SROI, tillsammans med Erik Nilsson, forskare vid Linköpings universitet. I boken beskrivs både metoden och ett antal svenska case där den tillämpats.

- Problemet med ekonomiska mått är att de missar mycket. Om uppdraget inte är ekonomiskt, så blir det svårt att mäta resultaten i ekonomiska termer. Vilket är till exempel landstingets uppdrag? Vad är det vi ska mäta?

Vad vi mäter är dessutom viktigt, eftersom det ofta styr vad vi prioriterar inom olika verksamheter. En annan svaghet med traditionell mätning är att intressenterna ofta lämnas utanför beslutsfattandet.

- Det är viktigt att hitta balansen mellan ekonomi, miljö och människa, säger Gordon Hahn.
- Det är mycket positivt att det för första gången tas upp i den europeiska strategin *Europa 2020*.

I SROI-analyserna ligger fokus på *effekterna*, inte bara på aktivitet eller resultat. Det handlar om att kartlägga vilka förändringar som skett, och sedan sätta ett värde på dem.

- Det handlar om att förstå det mervärde man bidrar med, eftersom det skapar förutsättningar för att styra verksamheten, säger Gordon.

Metoden har utarbetats som ett ramverk, där man bör gå igenom alla steg. För regionerna handlar det om att börja mäta på ett nytt sätt, men det är inte nödvändigt att göra precis allt. De sju principerna är följande:

1. Intressenterna (de som upplever förändringen) är centrala i processen och ska involveras.
2. Förstå vad som förändras för intressenterna.
3. Värdera det som är relevant med hjälp av monetära ”proxytermer”, som har utvecklats i Europa.
4. Inkludera bara det väsentliga och det som kan påverkas.
5. Överdriv inte.
6. Var öppen och transparent, man ska kunna följa hur man fick fram resultatet.
7. Få resultatet granskat av nätverket. Modellen bygger på ett ”open source”-tänkande.

- SROI brukar användas i två syften, för att prognostisera och för att utvärdera.

Bland annat har metoden använts av Röda korsets anhörighetsgrupper, för bedömning av Social impact bonds i Storbritannien och för planering av hela kedjan för hållbart och jämställt bostadsbyggande i Bangaroo, Sydney.

SROI-modell har också använts för att stimulera innovation i samband med upphandling, genom att fokusera på effekter, baserat på behov och önskemål från brukarna.

- SROI-modellen skapar förutsättningar för sociala innovationer, eftersom den fokuserar på effekter, säger Gordon Hahn.

Maria Lindqvist